

Mas Massana

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fals. Mas Massana s/n (08259 Fonollosa)
Emplaçament Per la Crta. BV-3012, al km 2,6 cal agafar el trencall a la dreta i continuar 900 m

Coordenades:

Latitud: 41.7544
Longitud: 1.73357
UTM Est (X): 394714
UTM Nord (Y): 4623283

Classificació

Número de fitxa 08084-26
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XV-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002000CG92C098
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dl., 25/04/2005 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format per les dues cases adossades que conformen el Mas Massana, i un seguit de coberts i edificis annexos que formen l'explotació agropecuària. En origen el mas Massana devia tractar-se

d'una construcció aixecada entorn als segles XV-XVI, la qual encara es conserva formant part del conjunt de la casa. Aquest mas és una construcció de planta quadrangular coberta a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. L'edifici és aixecat en mur de paredat irregular amb les cantonades reforçades amb carreus quadrangulars i rectangulars de mides més grans. Compta amb planta baixa, primer pis golfes. La façana principal devia estar encarada a migdia, no podent apreciar-se res actualment, ja que hi trobem l'altra casa adossada. De la resta de façanes s'aprecien actualment la de ponent, oberta amb un balcó i una finestra al primer pis i dos finestrons petits a les golfes. Aquestes finestres duen ampits típics del segle XVIII, producte segurament d'alguna reforma posterior. La façana nord, també apreciable, es troba en part magada per l'afegit de tines, coberts, i una torre adossada, podent apreciar només una de les finestres del primer pis, i una de les golfes. Desconeixem si en el mateix moment de construcció del mas primigeni, o en un moment posterior, es va afegir a la casa una torre de planta quadrangular coberta a dues aigües, de planta baixa, primer pis, segon pis i golfes, que sobresurt un tram per sobre de l'alçada de la teulada de la casa originària. El parament de la torre és molt similar al del mas originari, amb les cantonades també reforçades amb carreus rectangulars més ben disposats. La similitud del parament fa dubtar sobre el moment de construcció de la torre, que no devia variar massa del de construcció del mas. Segurament devia fer-se a finals del segle XVI. Aquesta torre és de característiques molt similars a la torre del Mas Jaumeandreu, que també és del segle XVI. Aquesta torre s'adossa a la façana nord de la casa, pel seu cantó de ponent, seguint la línia de la façana de ponent. Les obertures es troben totes concentrades a la façana oest, destaca l'existència d'un balcó al primer pis, una finestra al segon pis, i un finestró al pis de les golfes. A mitjans del segle XIX (1870), els propietaris de la casa, en una època de bonança econòmica decidiren fer una ampliació del mas, però ho feren contemplant la construcció d'una casa de característiques arquitectòniques radicalment diferents al mas originari de pedra. Malgrat tot, aquesta nova casa, l'adossaren a la façana de migdia del mas antic com una continuació. Aquesta nova casa es tracta d'una construcció de planta també quadrangular coberta a dues aigües de planta baixa, primer pis, segon pis i golfes. Malgrat que el parament original no s'aprecia per l'arrebossat, cal suposar que és feta en parament de pedra irregular, encara que pugui incloure alguns trams en maó. La façana principal d'aquesta casa s'orienta a migdia. Es tracta d'una façana dividida en tres crugies, de les qual la central sobresurt arquitectònicament per adoptar una curvatura convexa en forma pentagonal. La porta d'accés a l'edifici, és la d'accés a tot el conjunt arquitectònic, s'ubica a la planta baixa, i és formada per una porta degradada en el mur, que adopta a la part superior una forma de semiromb. Al primer i segon pis, els cinc cantons de la curvatura convexa, s'obren amb grans finestral tancats amb persianes de fusta, i protegits per baranes de ciment, que deuen conformar a nivell intern un espai dominat per una gran tribuna. El pis de les golfes, s'obre sobre aquest espai pentagonal amb un terrat protegit també per una balustrada que es corona a les cinc cantonades amb una magolla sobre la que recau una esfera de pedra. La teulada finalitza darrera del terrat de les golfes amb un frontó rematat a la zona del carener en forma de semicercle. Les façanes de llevant i ponent s'obren amb sengles sèries de finestres balconeres al primer i segon pis.

Observacions:

(Continuació descripció) Tot el conjunt es tanca amb un mur perimetral que deixa al descobert només la façana nord. Aquest mur s'hauria aixecat juntament amb la última etapa constructiva del 1870. La seva existència permet la creació d'un pati intern, que es reomple al cantó de llevant amb un seguit de coberts que pràcticament s'adossen a la façana de llevant del mas original. En aquest mur, a la zona de migdia, s'obre una portalada d'accés al conjunt. Es tracta d'un portal realitzat amb un arc molt rebaixat, rematat per un coronament ondulat amb remats laterals i superiors en forma d'esfera. Una llegenda al mig recorda el nom del personatge que va fer la casa: Salvador Massana amb la data de 1870. Com a complement del conjunt, cal destacar la presència d'uns coberts ubicats al S-O de la casa que acullen un molí d'oli, en molt bon estat de conservació i un conjunt de tines. A més de la presència d'un molí d'oli d'important capacitat, la casa comptava amb una teuleria propera d'ús particular, les restes de la qual no han estat localitzades. La casa no compta amb documentació ni col·leccions fotogràfiques pròpies.

Història

Els orígens del Mas Massana es remunten amb tota seguretat a l'Edat Mitjana, convertint-se aviat en un dels massos amb més potencial econòmic del nucli de Fals. Aviat van passar a dependre del mas algunes altres massoveries com és el cas del Mas Perera, el Mas Collet i el Pla de la Vila. També comptava amb altres recursos com és el cas de la propietat del Molí de Fals, i un pou de Galç vora la riera de Fonollosa. La propietat del mas s'ha mantingut dins la família Massana fins l'actualitat. La riquesa del mas Massana era de tal importància, que ja al segle XIX tota la finca era conreuada per massovers, passant els propietaris a dur una vida de senyors més relaxada. En aquest context es situa la figura de Salvador Massana, que durant la segona meitat del segle XIX, va viatjar i residir freqüentment a Barcelona, on admirava les noves tendències arquitectòniques urbanes. Aquesta afició li va portar a projectar l'any 1870 una ampliació considerable del mas familiar, però no dins les formes tradicionals de l'arquitectura rural, sinó copiant el model del que seria una casa senyorial pròpia del segle XIX, traduïnt-se en la casa actual.

